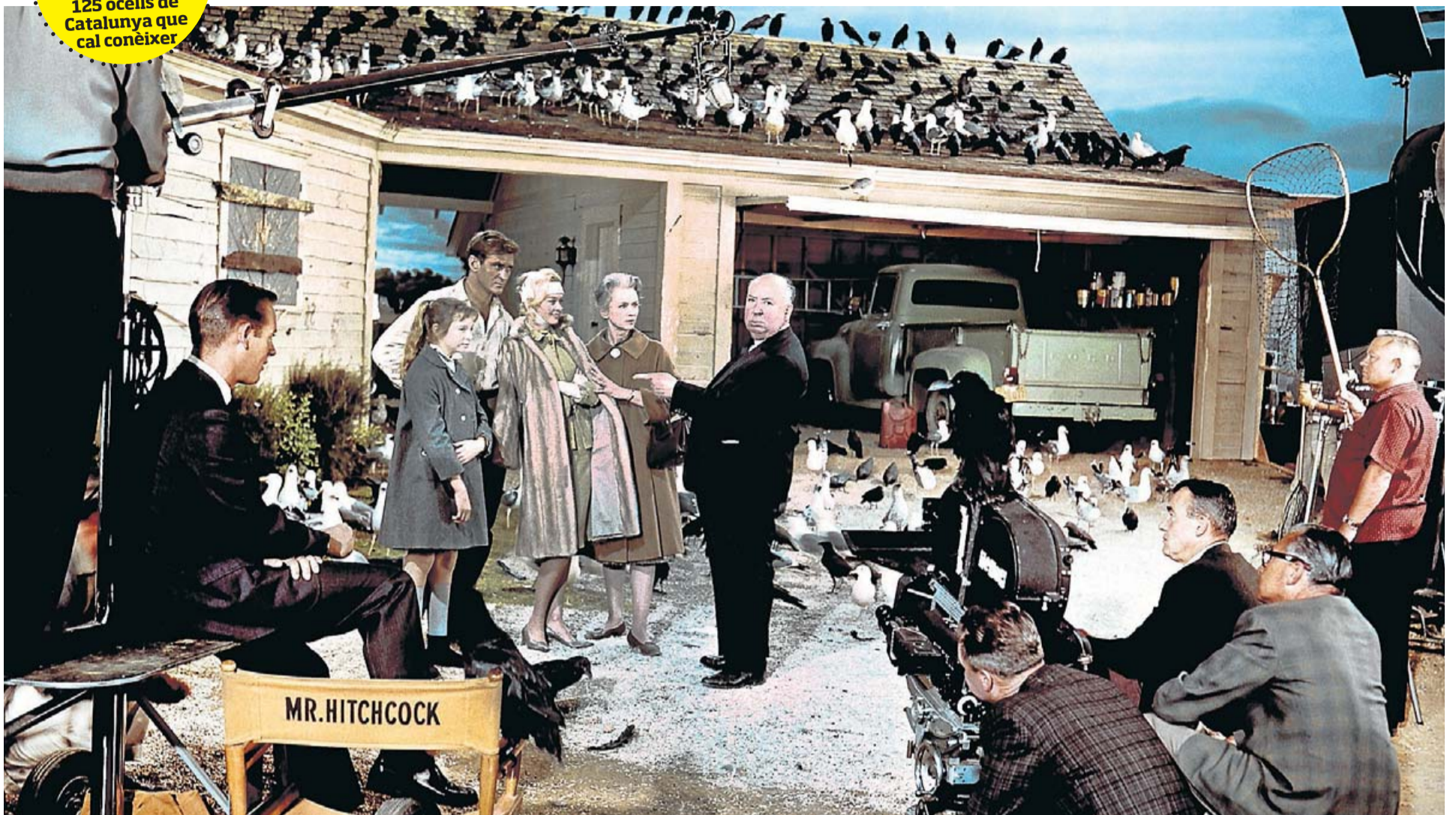

Estils

DISSABTE I DIUMENGE
aconsegueix amb
l'ARA la guia
125 ocells de Catalunya
que cal conèixer

Un moment del rodatge del film *Els ocells*, d'Alfred Hitchcock, amb l'actriu Tippi Hedren. COLLECTION CHRISTOPHEL / RNB / EFE

Ocells, bons actors de cinema

Les aus tenen el seu paper protagonista en pel·lícules de tot tipus de gèneres al llarg de la història

TONI VALL
BARCELONA

Hi ha un colom escoltant les paraules de Roy Batty agonitzant davant de Rick Deckard. "Tots aquests records es perdran en el temps com llàgrimes a la pluja", diu Rutger Hauer a Harrison Ford al final de *Blade runner* (1982). Ja no ens queden ungles dels nervis d'esperar l'estrena –el 6 d'octubre– de la seqüela més de trenta anys després. No se sap si el colom hi serà, tampoc el mussol inquietant de la corporació Tyrel. Els ocells, al mig d'una escena d'una pel·lícula, posseeixen una estranya i immediata capacitat poètica, són capaços d'injectar una descàrrega fantàstica. Al cinema de John Woo, per exemple, són fonamentals els coloms, el seu aleteig imprevisiblement enmig d'una escena d'acció. Sobretot al seu cinema *made in Hong Kong*, però també a *Blanc humà* (1993), per exemple, o en aquell *Cara a cara* (1997) en què John Travolta i Nicolas Cage intercanviaven rostre i personalitat. O, si voleu una

sobredosi de coloms, doneu una ullada a la segona part de *Missió impossible* (2000), una exageració de Mr. Woo. Esclar que per exagerats tenim el senyor Emir Kusturica, a qui li encanta utilitzar les aus per a un estrambòtic ús narratiu. No hi ha ni un dels seus films –*Underground* (1995), *Gat negre, gat blanc* (1998) i la recent *A la via làctia* (2016)– en què no aparegui una corrua d'oques creuant una escena, animant amb la seva gatzara la silvestre vida dels protagonistes. Dèries dels artistes, suposo. Com aquella dèria que impulsa José Luis García a fer cantar els ocellets a totes i cadascuna de les seves pel·lícules. En fi...

Si improviséssim una enquesta per preguntar a tothom quina és la primera pel·lícula amb ocells que els ve al cap, no cal parar-se a pensar gaire per endevinar quina obtindria més mencions. Seria *Els ocells* (1963), esclar, una de les més de vint obres mestres d'Alfred Hitchcock, la seva impressionant visió sobre la fidelitat del món encarnada en milers de corbs que assoten el poble costaner de Bahía Bodega i amenacen la integritat dels seus habitants. "És la pel·lícula més terrorífica que haureu

Evocadors
Els ocells, a les pel·lícules, són capaços d'injectar una descàrrega fantàstica

Terror
Hitchcock deia que 'Els ocells' era el film més terrorífic que s'havia vist mai

vist mai", va dir el mateix cineasta per advertir els espectadors que es disposaven a veure la pobra Tippi Hedren sent atacada per dotzenes d'aus enfollides. Ningú que ha vist *Els ocells* ha pogut estar mai més tranquil en contemplar un estol tranquil·lament aturat a les barres d'una atracció de parc infantil. El subconscient cinèfil és savi, no n'hi ha cap dubte. Ve a tomb mencionar una raresa, en forma de revers del film de Hitchcock, el film *La revolta dels ocells*, dirigit pel català Lluís Josep Comerón l'any 1982, ambientat a Barcelona, que explica la misteriosa extinció dels ocells d'una gran ciutat. En realitat el que han fet ha sigut emigrar en protesta per una amenaça mediambiental que sobrevola –mai més ben dit– la ciutat. On està escrit que al cinema català no hi ha espai per a les rareses?

Lliçons d'ornitologia i de vida

El gran cineasta John Frankenheimer va concebre *L'home d'Alcatraz* (1962) com una lliçó d'humanisme, un cant a la civilització per explicar-nos la història d'un pres (Burt Lancaster) acusat d'assassinat que és condemnat a cadena perpètua. Un

dia troba tres pardals malferits i se'ls endú a la cel·la per curar-los i cuidar-los. Serà aquest l'inici d'una afició a l'ornitologia que el redimirà parcialment de la tenebra interior que l'ennuola per estar privat de la llibertat. Del mateix any, amb similar esperit cívic i humà, però amb encara més profunditat metafòrica, val la pena citar *Matar un rossinyol* (1962), l'extraordinària pel·lícula de Robert Mulligan que adapta la novel·la de Harper Lee. En aquest cas, l'ocell no té presència física sinó que el títol es refereix a les ensenyances que el protagonista, un advocat vidu interpretat per Gregory Peck, inculca als seus fills, als quals educa amb valors de tolerància, convivència i valentia: "Mai heu de matar un rossinyol, és un pecat, ells ens alegren la vida amb els seus cants".

A *Només per als seus ulls* (1981) és un lloro el que revela a James Bond l'amagatall d'una andròmina que desitja recuperar. És un falcó l'ocell triat per manifestar la maledicció que condemna l'amor de Michelle Pfeiffer i Rutger Hauer a *Ladyfalcó* (1985). És també un petit falcó l'animal que troba el jove protagonista de *Kes* (1969) –film pri-

WIKIPEDIA

WIKIPEDIA

merenc de la prolífica trajectòria de Ken Loach– i decideix crjar-lo fins que aconsegueixi volar. És una gavina la que es comunica amb els seus iguals a l’adaptació cinematogràfica de *Joan Salvador Gavina* (1973), el *bestseller* de Richard Bach. No és ben bé un documental, més aviat una espècie d’assaig poètic. De documentals d’aus estrenats al cinema també n’hi ha uns quants, com *El viatge de l’emperador* (2005), que retrata la vida dels pingüins, i *Nòmades del vent* (2001), sobre la migració dels ocells.

És impossible enumerar la quantitat d’ocells que tenen un paper més o menys destacat als films de dibuixos animats. Des dels voltors avorrits d’*El llibre de la selva* (1967) al tucan de *Rio* (2011). Si ens remuntem als clàssics –també han aparegut en moltes pel·lícules–, trobem els ànecs Donald i Lucas, el pollet Piuet i el Pájaro Loco. Sintetitzem-los tots en l’embogida i divertidíssima *Angry birds* (2016). Ah! I acabem com hem començat, amb un musol, la Hedwig, propietat de Harry Potter, sempre atenta i vigilant les aventures del nen mag més famós de la literatura i del cinema. —